

Duiding 9 maart 2025 (voor een deel van deze duiding heb ik leentje-buur gespeeld bij Jef Wauters, zoals die vermeld staat in de bijlages bij de Liturgiemap van Broederlijk Delen bij de campagne van 2025)

Vooraleer ik begin, nog even een bijdrage uit mijn eigen netwerk. Een vriend van me begon als zeventienjarige landbouwerzoon met het spuiten van pesticides en herbicides. De man in kwestie is nu 56 en heeft net de diagnose Parkinson gekregen. Iets wat voor sommigen onder jullie helaas geen onbekende ziekte is. In Duitsland en Frankrijk is Parkinson als beroepsziekte erkend voor landbouwers, in België niet. Die erkenning is gebaseerd op de lange blootstelling aan herbicides en pesticides. Ik vertel dit om het gevaar van die producten nogmaals te onderstrepen. De campagne van Broederlijk Delen is volledig gefundeerd.

Het evangeliefragment dat we vandaag lezen, staat in het begin van het Lucasevangelie. De mensen die het evangelie samenstelden en op schrift stelden, plaatsten het voor Jezus' openbaar optreden. Als wij het getal 40 in combinatie met woestijn horen, gaat er een lichtje branden en denken wij terecht aan de uittocht van het joodse volk uit Egypte. 40 staat in het joodse denken voor 'een generatie' of 'een leven lang'. Ik lees dit zo: de vragen waar Jezus in dit verhaal mee worstelt (kan ik hier iets aan verdienen, zullen mensen mij er voor prijzen en kan ik er macht mee verwerven) zijn vragen waar Jezus zijn leven lang heeft mee geworsteld en het zijn ook vragen waar wij een heel leven mee worstelen. Of anders, het zijn vragen waartoe wij worden uitgenodigd om een leven lang, dagelijks bij stil te staan.

Wie ben ik? is vandaag voor veel mensen een vraag.

Niet alleen de steden maar ook de straten op het platteland worden veelkleurig.

Zij worden geconfronteerd met burens uit andere culturen en religies, mensen met andere gewoontes.

Zij herkennen hun eigen omgeving niet meer en vragen zich af: wie ben ik?

Het is een persoonlijk verhaal maar niet van één iemand.

Het is het persoonlijk verhaal van het joodse volk.

Bij het bewonen van het beloofde land krijgt dit volk het advies zich te herinneren wie het is.

"Mijn vader was een zwervende Arameeër".

Het volk mag niet vergeten dat het ooit slaaf was in Egypte.

Zij krijgen nu de opdracht een samenleving op te bouwen op basis van vrijheid, gelijkheid en gerechtigheid.

De mens elkaar tot naaste.

Een samenleving naar Egyptisch model

waarin de ene mens macht heeft over de andere is uit de boze.

Geen koningschap maar een 12-stammenverbond, geen piramide maar een cirkel van inspraak, overleg en verbondenheid.

Bijbels gezien is het niet onze afkomst, zijn het niet onze ouders maar zijn het de verhalen die zij ons vertellen die ons maken tot wie wij zijn en die ons handelen richten.

Zo herinneren wij ons ons eigen bevrijdingsverhaal.

En ik zou daar aan willen toevoegen dat een bevrijdingsverhaal, een wordingsgeschiedenis, een

kronkelig verhaal is, een verhaal met vallen en opstaan, met gissen en missen en dan weer verder gaan.

En ik denk dat het vooral de worstelingen, zijn de dieptes waar we toch op de een of andere manier zijn

uitgekropen, die ons maken wie we vandaag zijn. Samen met het verhaal van de worstelingen van onze ouders, die ze expliciet of even vaak, doorheen hun handelen, spreken en zijn met ons hebben meegegeven.

Tijdens de vasten worden wij uitgenodigd om ons eigen verhaal onder de loep te houden, Op zoek naar onze essentie, kijkend doorheen de lagen van hebzucht, eerzucht en heerszucht. Onze misstappen erkennen, en deemoedig het hoofd buigen, maar niet bij de pakken blijven zitten. De krokussen die we hier vandaag bij onze vogelverschrikker hebben gezet, kunnen een hulpmiddel zijn.

Ze geven ons een boodschap, nodigen ons uit tot 'verwondering', ver-wonder-ing. Ze doen ons iets, ik durf te stellen dat er niemand is, die bij het zien van de eerste krokussen denkt: 'Verdorie, krokussen, moet dat nu?' of 'Weer krokussen of wat, dat is ieder jaar hetzelfde, hoe saai!'

Het leven herpakt zich, zelfs na de grootste koude en duisternis.

Het leven overstijgt ons eigen doen en laten.

We kunnen wel die knolletjes in de grond stoppen, maar of en wanneer ze uitkomen ligt niet in onze handen.

Ook niet het feit dat er knolletje zijn en dat er krokussen zijn.

Ze zijn klein en nietig, we zouden kunnen denken dat ze er niet toe doen, maar de betekenis die ze krijgen in de ogen van mensen kan gigantisch zijn: hoop, schoonheid, verlangen, voorzegging van betere tijden.

Net zoals het apart zetten van de eerstelingen van de oogst in onze eerste lezing, een herinneringshandeling, een ritueel is,

om onszelf in dit leven te zien, om onze ware proportie, soms schamper maar toch betekenisvol naar voren te halen.

Om te weten dat we van betekenis kunnen zijn voor anderen, voor degenen die ons zien, horen, voelen. Nederigheid en kracht in verbinding.

Ook Jezus herinnert zich de verhalen van zijn volk.

Hij vind er de kracht om enkel voor de Ene te buigen.

Driemaal weerstaat hij de verleiding van de macht:

1. Stil je honger door van deze steen brood te maken stelt de duivel voor.

Dit klinkt Jezus bekend in de oren.

Hij herinnert zich hoe zijn volk door hongersnood gedreven in Egypte stenen moest bakken voor de grote bouwprojecten.

Slavernij en onderdrukking werden zijn deel.

Ja, het volk bakte stenen voor brood. Jezus buigt niet voor de farao.

2. De duivel biedt Jezus het Romeins imperium aan.

"Alle koninkrijken van de wereld" is een romeins juridische term voor alle rijken waarover de keizer van Rome regeert, het Romeins imperium.

De duivel neemt hier de figuur van de keizer aan.

De keizer beschouwt zichzelf als zoon van God.

Daarom wordt Jezus in deze tweede beproeving niet aangesproken als zoon van God.
Jezus buigt niet voor de keizer van Rome.

3. Voor de derde verleiding citeert de tweedrachtzaai de Schriften.

Hij geeft een eigen interpretatie.

Religie wordt ideologie,

denk maar aan de Amerikaanse presidenten die met bloed aan hun handen

'And God bless America' tegen hun volk zeggen.

Het woord van de Ene in dienst van de macht.

Maar Jezus buigt enkel voor de Ene,

kiest om recht te doen aan vreemdeling, weduwe en wees.

Hij dient het leven.

Nooit meer Egypte. Jezus buigt enkel voor de Ene. Solidair met de minste mens toont hij ons een weg van bevrijding.

Ik sluit nog af met een mooie perspectiefwissel die ik in 'Een jaar op zee' hoorde, waarin Wim Columbus (ik ken zijn echte familienaam niet) een jaar lang vissers vergezeld tijdens hun werk op zee.

Een van de vissers vertelt over de ongeplande zwangerschap van zijn zoon. Wim vraagt of hij daar niet kwaad van werd toen zijn zoon het hem uiteindelijk vertelde. Daarop zei de visser: ik heb er liever één extra aan tafel dan dat ik iemand moet missen aan mijn tafel.

Wie durft te kijken naar het grote perspectief, vanuit de eerstelingen, heeft veel kans om dragende verbindingen tussen zichzelf, het leven, de wereld, de ander en de Ene te zien. Amen